

ለክቡር ዶ/ር አለሙ ስሜ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

የትራንስፖርትና ሎጀስቲክ ሚኒስቴር ሚኒስትር

አዲስ አበባ

ለክቡር አቶ ጀማል አባሶ

የመንገድ ደህንነትና መድሃኒ ፈንድ አገልግሎት ዋና ዳይሬክተር

አዲስ አበባ

ጉዳዩ :- የቀድሞው መድሃኒ ፈንድ አገልግሎትን የ2014

በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት ይመለከታል፤

የቀድሞው መድሃኒ ፈንድ አገልግሎት የአዲት ውጤትና አስተያየት የያዘ 7 ገጽ የአዲት ሪፖርት እና 10 ገጽ የሂሳብ ሪፖርቶች በድምሩ 17 ገጽ ከዚህ ደብዳቤ ጋር አያይዘን የላክን መሆኑን እንገልጻለን።

ከማክበር ሰላምታ ጋር!

ስንታየሁ ደበበ

የንግድና አስተዳደር መሥሪያ ቤቶች

አዲት ሥራ አስኪያጅ

**በትራንስፖርትና ሎጀስቲክ ሚኒስቴር
የቀድሞው መድሀን ፈንድ አገልግሎት**

**የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ
አዲት ሪፖርት**

**የካቲት 2015 ዓ.ም
አዲስ አበባ**

በትራንስፖርትና ሎጀስቲክ ሚኒስቴር
የቀድሞው መድሀን ፈንድ አገልግሎት
የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት ሪፖርት

የቀድሞው መድሀን ፈንድ አገልግሎት የተመደበለትን የመደበኛ በጀት በፋይናንስ አዋጁ፣ ደንቡ እና በተከታታይ በወጡ መመሪያዎች መሰረት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት መያዙንና የመንግሥት ሃብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ ከዚህ ሪፖርት ጋር የተያያዙትን የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን ኦዲት አድርገናል።

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የቀድሞው መድሀን ፈንድ አገልግሎት ሥራ አመራር ሲሆን፤ የሂሳብ ሪፖርቶችን ኦዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና ኦዲተር መሥሪያ ቤት ኃላፊነት ነው።

ኦዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና ኦዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ዓለም አቀፍ የኦዲት ደረጃዎችን መሠረት በማድረግና የዋና ኦዲተርን የኦዲት ሥልት በመከተል ነው። እነዚህን የኦዲት ደረጃዎች መከተል ኦዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ ማረጋገጫ/የኦዲት አስተያየት/ ለመስጠት ያስችለናል።

ኦዲቱ የተከናወነው የዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር ኦዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት የቀድሞው መድሀን ፈንድ አገልግሎት የተዘጋጁ የሂሳብ ሪፖርቶች፡-

- ◆ የሂሳብ ማመዛዘኛ፤
- ◆ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የመደበኛ ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፤

ከዚህ የኦዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

የቀድሞው መድሀን ፈንድ አገልግሎት የ2014 የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

1. የፌዴራል መንግስት ገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 ክፍል 2 አንቀጽ 9 ተራ ቁጥር 7 ለተገዛ ዕቃ አገልግሎት ሂሳብ ማወራረጃ ለማስረጃነት መቅረብ እንዳለበት ይገልጻል። ሆኖም መ/ቤቱ ብር 597,461.06 ለ20 ተሸከርካሪዎች ለኢንሹራንስ ክፍያ የከፈለ ቢሆንም ለብር 409,787.30 ኢንሹራንስ የተከፈለላቸው ተሸከርካሪዎች ዝርዝር እና የኢንሹራንስ ድርጅቱ ደረሰኝ የቀረበ ሲሆን ብር 187,673.76 የክፍያ ደረሰኝ ያልቀረበለት መሆኑ፡

በመሆኑም ከላይ ከተራ ቁጥር 1 ከተገለጸው ምክንያት በስተቀር በእኛ አስተያየት የቀድሞው መድሀን ፈንድ አገልግሎት ከሐምሌ 1 ቀን 2013 ዓ.ም እስከ ሰኔ 30 ቀን 2014 ዓ.ም ድረስ ያሉት የሂሳብ ሪፖርቶች የተሰበሰበውን ገቢ የተፈጸመውን ወጪና የበጀት አጠቃቀሙን በአጥጋቢ ሁኔታ ያሳያሉ።

I. ህጋዊነትን ያልተከተሉ ጉዳዮች (Compliance Matters)፤

1. በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 አንቀጽ 32 እንዲሁም በፌዴራል መንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 መሰረት ለግዥ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ በሰባት ቀናት ውስጥ፤ በመመሪያ ቁጥር 4/2003 መሰረት ደግሞ ለውሎ አበልና ለመጓጓዣ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ ሠራተኛው ሥራውን አጠናቆ ከተመለሰ በኋላ በሰባት ቀናት ውስጥ መወራረድ እንዳለበት ያዛል። በተጨማሪም በመመሪያ ቁጥር 5/2003 አንቀጽ 5/መ ተሰብሳቢ ሂሳብ በቂ ማስረጃ ሲቀርብለት ብቻ በተሰብሳቢ ሂሳብነት መያዝ ያለበት ሆኖ የተሰብሳቢ ሂሳብ ክምችት እንዳይፈጠር ቁጥጥር ማድረግ እንደሚገባ ተመልክቷል። ይሁን እንጂ ኢንሱቲትዩቱ ተሰብሳቢ ሂሳብ በወቅቱ የሚሰበሰብ ወይም የሚወራረድ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፤ በበጀት ዓመቱ መጨረሻ ከሚታየው ተሰብሳቢ

ሂሳብ ውስጥ በሂሳብ መደብ 5217112 ብር 58,514.31 ለአቅራቢዎች የተከፈለ ከአመስት ዓመት እስከ አስራ ሶስት ዓመት ሳይወራረድ የቆየ መሆኑ፤

2. የፌዴራል መንግስት የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 አንቀጽ 5 በንዑስ አንቀጽ (ሀ) “ማናቸውም ክፍያ የሚፈጸምባቸው ሂሳቦች ተከፋይ ሂሳብነታቸውን የሚያረጋግጥ ማስረጃ ሲቀርብና ስልጣን ባለው አካል ሲፈቀድ ብቻ በተከፋይ ሂሳብ መያዝ እንዳለበት” እና በንዑስ አንቀጽ (ሐ) “መ/ቤቶች ከተለያዩ አካላት ቀንሰው ያስቀሩትን የግብርና ሌሎች ሂሳቦች ለሚመለከተው ግብር አስገቢ አካል ወቅቱን ጠብቀው ማስተላለፍ እንዳለባቸው” መመሪያው ያሳያል፡፡ ይሁን እንጂ መ/ቤቱ ተከፋይ ሂሳብ በወቅቱ የሚከፈል መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፤ በበጀት ዓመቱ መጨረሻ ከሚታየው ተከፋይ ሂሳብ ውስጥ በሂሳብ መደብ 6174299/5054/ ብር 5,177.01 ከአመስት ዓመት አስር አስራ ሶስት ዓመት ሳይከፈል የቆየ መሆኑ፤

II. ትኩረት ሊሰጥባቸው የሚገባቸው ጉዳዮች (Emphasis of Matters)

1. የወጪ ሂሳቦች የሚመዘገቡት የገንዘብ ሚኒስቴር ጥር 1994 ዓ.ም ባወጣው የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መመሪያ መሰረት መሆኑን ለማረጋገጥ በናሙና ኦዲት ሲደረግ መሥሪያ ቤቱ ለተለያዩ ወጪዎች የፈጸመው ክፍያ በድምሩ ብር 1,011,884 በተገቢው የሂሳብ መደብ ያልተመዘገበ መሆኑ ታውቋል፡፡ ሁኔታው በምዝገባ ወቅት ተገቢው ትኩረት ያለመሰጠቱን ከማመልከቱም በተጨማሪ በየሂሳብ መደቡ የተመለከቱት ሒሳቦች ትክክለኛውን የወጪ ሂሳብ እንዳያሳዩ ምክንያት ሊሆን መቻሉ፤
2. በፌዴራል መንግሥት በበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 ክፍል ሶስት አንቀጽ 12(1) ማንኛውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ለበጀት አመቱ የተፈቀደለትን የመደበኛም ሆነ የካፒታል በጀት አጠቃቀም በሚገባ መቆጣጠር እንዳለበት ይገልጻል፡፡ በዚህ መሰረት ለአገልግሎቱ በ2014 በጀት ዓመት የተፈቀደው የወጪ በጀት አጠቃቀም ሥራ ላይ ከዋለው ጋር ሲነጻጸር ከ10% በላይ ሥራ ላይ ያልዋለው በየሂሳብ ኮዶች ሲታይ፡- ብር 1,203,167.27 ሥራ ላይ ያልዋለ መሆኑ ታውቋል፡፡

II. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

1. በመንግሥት የንብረት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 649/2001 እና በተጨማሪም ይህንኑ ለማስፈጸም በወጣው የመንግሥት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003

መሠረት የበጀት አመቱ የንብረት ቆጠራ መከናወኑ እንዲሁም እስቶክ ካርድ(ቢን ካርድ) ከሚያሳየው ከወጪ ቀሪ ጋር የተመዛዘነ መሆኑን ለቋሚ እቃ ሙሉ በሙሉ መለያ ቁጥር የተሰጠ መሆኑን አገልግሎት የማይሰጡ ንብረቶች በወቅቱ መወገዳቸውን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ ፡-

- ✓ የአላቂ እቃ ቆጠራ የተደረገ ቢሆንም ከስቶክ ካርድ ጋር ያልተመዛዘነ መሆኑ፤
- ✓ የቋሚ ንብረት ቆጠራ የተደረገ ቢሆንም ከመዝገብ ጋር ያልተመሳከረ መሆኑ፤
- ✓ ከመጋዘን ውጭ ያሉ ያላግባብ የተቀመጡ በወለል ላይ በቀላሉ መበላሸት በሚችሉ መንገድ የኤሌክትሮኒክስ እቃዎች ቴሌቪዥን 32 Led TV ብዛት 9 ፣24 Led TV ብዛት 3 ኮምፒውተር ብዛት 5 ፣ላፕቶፕ ብዛት 1 ኤችፒ እንዲሁም ብዛት 1 ሊኖሻ በድምሩ 2 ያላግባብ የተቀመጡ መሆኑ፤
- ✓ በ2013 በጀት አመት የተገዛ የመኪና የፒካፕ ጎማ ከአንድ አመት በላይ ያለአገልግሎት የተቀመጠ ብዛት በቁጥር 5 በመጋዘ ውስጥ የሚገኝ መሆኑ፤
- ✓ የሚወገዱ ዕቃዎች በተለያዩ መጋዘን ውስጥ ያሉ የመኪና ጎማ ወፋራም ብዛት 9፤ ቀጭን ብዛት 11፤ትንሹ ቀጭን በቁጥር 7 እና ወፍራም ከነቸርኬው 1 መካከለኛ ተሸከርካሪ ወንበሮች መቀመጫ ብዛት 13፤የኃላፊ ወንበር ብዛት 2፤መካከለኛ ተሸከርካሪ ወንበር ብዛት 1፤የተሸከርካሪ ወንበር እግር በቁጥር 4፤የእንግዳ ወንበር በቁጥር 4፤የመኪናባትሪ በቁጥር 5፤የመኪና ፊልትሮ መርገጫ 1፤የመኪና ቦዲ 2፤ የተለያዩ ተካፋች ባለመስታወት ሼልፎች ባለሁለት በቁጥር 9፤ ባለሶስት 9፤ ባለሶስት መካከለኛ 5ባለ አራት መካከለኛ 3፤የጠረጴዛ ድሮር 6፤የአላፊ ጠረጴዛ ሙሉ የተወላለቀ 1፤የተወላለቁ የድሮር መሳቢያዎች 8፤ካዝና 1፤ባለአራት የብረት ፋይል ካፒኔት 1፤የህፃናት አልጋ ትንሹ 2 እዲሁም መካከለኛ 2 ፤ ህፃናት የገላ ማጠቢያ በቁጥር 2 የሚገኙ መሆኑ፤
- ✓ የተለያዩ ፋይሎች በማዳበሪያ የታሰሩ በቁጥር 42 የተለያዩ የመኪና እስፔርፓርት እንዲሁም የቶነርቀለም ቲክ 6325 ብዛት 6፤ 61ኤ ብዛት 6 የሚገኙ መሆኑ፤ እንዲሁም ንብረቶቹ ያሉበት መጋዘን ውኃ የሚገባበትና የበሩ

ቁልፍ የማይሰራ የሚወገዱ ንብረቶች ለብቻቸው ተለይተው በአንድ ላይ መቀመጥ ሲገባቸው ያልተቀመጡ መሆኑ፤

2. በፌዴራል መንግሥት የውስጥ ቁጥጥር ደረጃዎች መመሪያ ቁጥር 8/2003 መሰረት የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የተቋቋሙበትን ዓላማዎች ለማስፈጸም ዕቅዶችና ዝርዝር የዕለት ተዕለት ተግባራት በማከናወን ሂደት የሚከሰቱ ችግሮችንና የተጋላጭነት ደረጃ ለመለየት የውስጥና የውጪ ኦዲተሮችንና ሌሎች የሚመለከታቸውን ባለሙያዎች በመጠቀም የሥጋት ምንጮች ዳሰሳ ማካሄድ እንዳለባቸው ተመልክቷል። ሆኖም የአገልግሎቱ የሥጋት ምንጮች ዳሰሳ፣ የተጋላጭነት ደረጃ መለየት እና የሥጋት ተጋላጭነት ፍተሻ ስራ የተጀመረ ቢሆንም ያልተጠናቀቀ መሆኑ፤
3. ባለፉት በጀት ዓመታት የሂሳብና የንብረት የኦዲት ግኝቶች ላይ በተሰጠው የኦዲት አስተያየት መሰረት እርምጃ የተወሰደባቸው መሆኑ ሲጣራ፡

እርምጃ ሊወሰድበት የሚገባ		እርምጃ የተወሰደበት			እርምጃ ያልተወሰደበት		
በገንዘብ መጠን	በቁጥር	በገንዘብ መጠን	በቁጥር	በፐርሰንት (በ%)	በገንዘብ መጠን	በቁጥር	በፐርሰንት (በ%)
32,736.97		29,338.25		90%	3,398.72		10%
	7		3	43%		4	57%

በኦዲት አስተያየቱ መሰረት በገንዘብ ደረጃ እርምጃ ሊወሰድበት ከሚገባው የገንዘብ መጠን ውስጥ 90% እርምጃ የተወሰደበት ሲሆን 10% እርምጃ አልተወሰደበትም። በቁጥር ደረጃ ከተገለጹት የአሰራር ክፍተቶች ውስጥ ደግሞ 43% እርምጃ የተወሰደበት ሲሆን 57% እርምጃ አልተወሰደበትም። እርምጃ ያልተወሰደባቸው ግኝቶች ዝርዝር ቀጥሎ ቀርቧል። ይኸውም፡-

I. የ2013 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት ግኝቶች፤

1. የመ/ቤቱ የንብረት አያያዝና አስተዳደር በፌዴራል መንግስት የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 648/2001 እና በፌዴራል መንግስት የንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 መሰረት መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት

ሲደረግ :-ለቋሚ ዕቃዎች የተሰጠው የመለያ ቁጥር በዕቃዎቹ ላይ ሊቆይ በሚችል ሁኔታ በአግባቡ እንዲሰጥ አለመደረጉ፤

2. የፌደራል መንግስት ሰራተኞች አዋጅ ቁጥር 1064/2017 ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ለደረጃ ዕድገት ለመወዳደር በዚህ አዋጅ አንቀጽ 12 (1) ተራ ቁጥር 1-3 ባሉት መሰረት የተሰጠ የብቃት ማረጋገጫ ማስረጃ ማቅረብ እንዳለበት በመመሪያው ይገልጻል፡፡ይሁን እንጂ መ/ቤቱ በመመሪያው መሰረት የሚፈጽም መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡- በቀን 3/3/2013 በንብረት ቁጥርና ምዝገባ ሠራተኛ || ላይ በወጣው የውሰጥ እድገት ማስታወቂያ ለቦታው የተጠየቀው መስፈርት በትምህርት ብቃት ዲፕሎማ /10+3/ በማቴራያል ማናጅመንት ሰነድ አካውንቲንግ እና ሁለት አመት የስራ ልምድ ሲሆን ሰራተኛው ያለው የስራ ልምድ 7 ወር ከ15 ቀን እንዲሁም በቀን 1/03/2013 የደረጃ እድገት ኮሚቴ ባደረገው የእድገት ግምገማ አለመስማማቱን ቢገልጽም ለአቶ ታደሰ ፋፋ እድገቱ ያለአግባብ እንደተሰጠው በአዲቱ ለማወቅ መቻሉ፤

3. በመንግሥት ሠራተኞች አዋጅ ቁጥር 1064/2010 ክፍል 3 ንደስ ክፍል 1 ተራ ቁጥር 3 መሰረት ክፍት የስራ መደቦች በቅጥርና በዕድገት ማሟላት እንዳለባቸው ያሳል፡፡ይሁን እንጂ መ/ቤቱ በመመሪያው መሰረት በመዋቅር የተፈቀደው የስራ መደብ በሰው ኃይል መሞላቱን ለማረጋገጥ ግምገማ ሲደረግ ለኤጀንሲው በመዋቅር ከተፈቀደው የስራ መደብ 222 ውስጥ 111 (50%) የሥራ መደቦች ሰራተኞች ያልተቀጠረባቸው (ክፍት) የስራ መደቦች መኖራቸው ፤

4. በመንግሥት የንብረት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 649/2001 እና በተጨማሪም ይህንኑ ለማስፈጸም በወጣው የመንግሥት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 መሠረት፡-

- የተጠቃሚዎች እጅ ላይ የሚገኙ ቋሚ ንብረቶች መቆጣጠሪያ ካርድ (User Card) የሌላቸው መሆኑ፤
- ለቋሚ ንብረቶች ታግ (መለያ ቁጥር) ያልተሰጣቸው መሆኑ፤

II. የ2012 በጀት ዓመት የሂሳብ ኦዲት ግኝቶች፤

5. ብር 3,398.72 ከሥራ ለለቀቁ ሠራተኛ አላግባብ የተከፈለ ደመወዝ፤

ተገልጾ አስፈላጊው የማስተካከያ እርምጃ እንዲወሰድ አስተያየት የተሰጠ ቢሆንም ተገቢው እርምጃ ያልተወሰደ መሆኑ ታውቋል፡፡

የፌዴራል ዋናው ኦዲተር መሥሪያ ቤት
የካቲት 2015 ዓ.ም